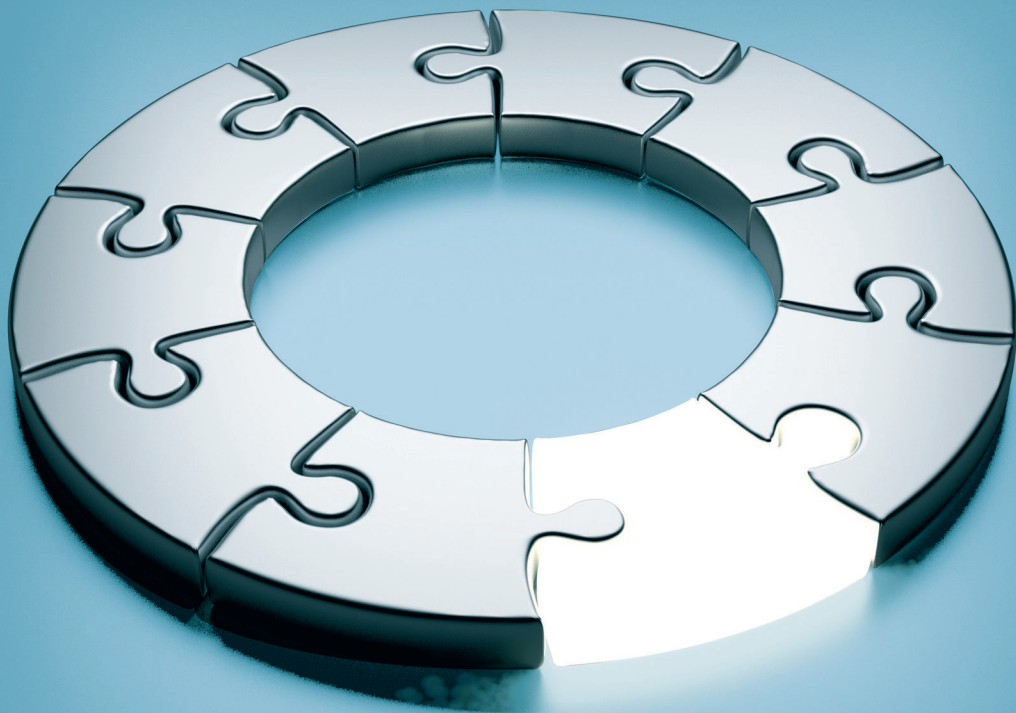

Τι είναι η ανοσο-ογκολογία; Οδηγός για τους ασθενείς

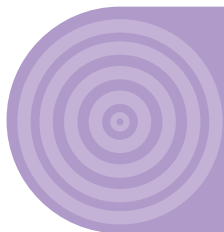
Γιατί συντάξαμε το συγκεκριμένο ενημερωτικό φυλλάδιο

Εδώ και πολλές δεκαετίες, επιστήμονες από όλο τον κόσμο μελετούν τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει το **ανοσοποιητικό σύστημα** στη μάχη κατά του καρκίνου.

Ωστόσο, μόλις πρόσφατα ανακαλύφθηκε ότι οι **ανοσο-ογκολογικές αγωγές** παρέχουν αντικαρκινικά οφέλη που διαρκούν, σε ασθενείς οι οποίοι μέχρι τώρα είχαν πολύ λίγες επιλογές θεραπείας.¹⁻³ Αυτές οι αγωγές αποτελούν μια «καινοτομία»⁴ στην αντικαρκινική θεραπεία και έχουν τη δυνατότητα να φέρουν την επανάσταση στον τρόπο με τον οποίο θεραπεύουμε πολλές μορφές καρκίνου.⁵

Στόχος του φυλλαδίου είναι να βοηθήσουμε τους ασθενείς να κατανοήσουν τι είναι αυτές οι νέες θεραπείες, σε τι διαφέρουν από τις υπάρχουσες και ποιά ρόλο θα διαδραματίσουν τα επόμενα χρόνια.

Τι είναι η ανοσο-ογκολογία;

Οι ανοσο-ογκολογικές^a αγωγές είναι φάρμακα που χρησιμοποιούν το ανοσοποιητικό σύστημα του οργανισμού για την καταπολέμηση του καρκίνου.

Το **ανοσοποιητικό σύστημα** είναι το φυσικό αμυντικό σύστημα του οργανισμού. Είναι ένα σύστημα οργάνων, κυττάρων και ειδικών μορίων που σας προστατεύουν από μολύνσεις, καρκίνο και άλλες νόσους. Όταν ένας διαφορετικός (ξένος) οργανισμός, π.χ. ένα βακτήριο, εισβάλει στο σώμα σας, το ανοσοποιητικό σύστημα το αναγνωρίζει και του επιτίθεται εμποδίζοντάς το να προκαλέσει βλάβη. Αυτή η διαδικασία λέγεται **ανοσολογική απόκριση**.

Εφόσον τα καρκινικά κύτταρα είναι πολύ διαφορετικά από τα φυσιολογικά κύτταρα του οργανισμού, το ανοσοποιητικό σύστημα επιτίθεται σε αυτά όταν είναι σε θέση να τα αναγνωρίσει. Ωστόσο, τα καρκινικά κύτταρα συχνά βρίσκουν τρόπους να μεταμφιέζονται και να παρουσιάζονται ως φυσιολογικά κύτταρα, με αποτέλεσμα το ανοσοποιητικό σύστημα να μην τα αναγνωρίζει πάντα ως επικίνδυνα. Επιπλέον, όπως και οι ιοί, μπορούν να αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου (μεταλλάσσονται) και συνεπώς να ξεγλιστρούν από την ανοσολογική απόκριση. Επίσης, η φυσική **ανοσολογική απόκριση** ενάντια στα καρκινικά κύτταρα συχνά δεν είναι αρκετά ισχυρή ώστε να τα εξουδετερώσει.

Οι **ανοσο-ογκολογικές θεραπείες** ενεργοποιούν το ανοσοποιητικό μας σύστημα, καθιστώντας το ικανό να αναγνωρίζει και να καταστρέφει τα καρκινικά κύτταρα.

Σε τι διαφέρουν οι ανογο-ογκολογικές αγωγές;

Στοχεύουν στο **ανοσοποιητικό σύστημα** του οργανισμού και όχι στον ίδιο τον όγκο

Καθιστούν δυνατό για το ανοσοποιητικό σύστημα να **αναγνωρίζει επιλεκτικά και να επιτίθεται στα καρκινικά κύτταρα**

Παρέχουν μακράς διάρκειας **μνήμη** στο ανοσοποιητικό σύστημα, ούτως ώστε να μπορεί να προσαρμόζεται συνεχώς στον καρκίνο με την πάροδο του χρόνου, παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο ανθεκτική, μακροχρόνια απόκριση στον καρκίνο.

^a Επισημαίνεται ότι οι ανοσο-ογκολογικές αγωγές ανήκουν σε μια ευρύτερη κατηγορία φαρμάκων που αναφέρονται ως ανοσοθεραπείες.

Ποιοτική, μακροχρόνια επιβίωση για ασθενείς

Ενδείξεις από κλινικές μελέτες υποδηλώνουν ότι οι επιδράσεις των ανοσο-ογκολογικών αγωγών στα καρκινικά κύτταρα ενδέχεται να έχουν μεγάλη διάρκεια, αφού το ανοσοποιητικό σύστημα εκπαιδεύεται να καταπολεμά τα καρκινικά κύτταρα ακόμα και μετά από ύφεση της νόσου.

Αυτή η καταπληκτική ιδιότητα των ανοσο-ογκολογικών αγωγών προσφέρει για πρώτη φορά ελπίδα για μακροχρόνια επιβίωση με καλή ποιότητα ζωής σε πολλούς ασθενείς για τους οποίους η πρόγνωση ήταν έως τώρα πολύ κακή.¹⁻³

Επιπλέον, οι παρενέργειες που σχετίζονται με τις ανοσο-ογκολογικές αγωγές είναι διαχειρίσιμες σε σχέση με εκείνες πολλών άλλων αντικαρκινικών αγωγών.

Συνεπώς, οι ανοσο-ογκολογικές αγωγές μπορεί να έχουν θετική επίδραση κείρας σημασίας στην ικανότητα των ασθενών να επιστρέφουν στα επαγγελματικά τους καθήκοντα και να ζουν μια υγιή και παραγωγική ζωή.

Ποιές μορφές καρκίνου καταπολεμούν;

Οι ανοσο-ογκολογικές αγωγές έχουν αποτελέσματα σε ένα μεγάλο αριθμό μορφών καρκίνου.

Οι ανοσο-ογκολογικές θεραπείες είναι πλέον διαθέσιμες για ασθενείς με προχωρημένο μελάνωμα¹ και καρκίνου του προστάτη³ ενώ η χρήση τους μελετάται σε ορισμένες από τις πιο δυσθεράπευτες μορφές καρκίνου.²

Ποιά φάρμακα είναι διαθέσιμα για ασθενείς με καρκίνο;

Αρκετές ανοσο-ογκολογικές αγωγές βρίσκονται στη διαδικασία έγκρισης για χρήση από ασθενείς στην Ευρώπη στον τομέα της θεραπείας του προχωρημένου μελανώματος,¹ του καρκίνου του πνεύμονα, του καρκίνου του παχέος εντέρου, του νεφρού, του προστάτη και πολλών άλλων μορφών καρκίνου.

Πολλές άλλες αγωγές μελετώνται αυτή τη στιγμή σε κλινικές μελέτες και ενδέχεται να καταστούν διαθέσιμες σε ασθενείς μέσα στα επόμενα χρόνια.

Ωστόσο, κάθε χώρα στην Ευρώπη έχει το δικό της σύστημα για την αποδοχή χρηματοδότησης και αποζημίωσης καινοτόμων φαρμάκων, συνεπώς ορισμένες ανοσο-ογκολογικές αγωγές μπορεί να καταστούν πιο γρήγορα διαθέσιμες σε ορισμένες χώρες απ' ότι σε άλλες.

Τι σημαίνει αυτό για τη θεραπεία σας;

Οι ανοσο-ογκολογικές αγωγές αναμένεται να αποτελέσουν ένα σημαντικό μέρος της αντικαρκινικής αγωγής τα επόμενα χρόνια – μαζί με την χειρουργική, την ακτινοθεραπεία, τη χημειοθεραπεία και τη θεραπεία αντισωμάτων κατά των στόχων που εκφράζονται με όγκο (μονοκλωνικά αντισώματα).⁶

Ωστόσο, η επιστήμη της ανοσο-ογκολογίας εξακολουθεί να εξελίσσεται και υπάρχει μια σειρά σημαντικών ερωτημάτων που παραμένουν αναπάντητα. Για παράδειγμα, οι ανοσο-ογκολογικές αγωγές δεν έχουν αποτέλεσμα σε όλους τους ασθενείς και μεγάλο μέρος της έρευνας θα επικεντρωθεί στην προσπάθεια να κατανοήσει τι είναι αυτό που κάνει έναν δεδομένο ασθενή να αποκρίνεται σε μια συγκεκριμένη αγωγή.

Κατά συνέπεια, είναι σημαντικό οι ογκολόγοι να συνεχίσουν να αναζητούν επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τις ανοσο-ογκολογικές αγωγές. Το ίδιο ισχύει και για τους ασθενείς, ούτως ώστε να μπορούν να συζητούν για τις θεραπευτικές επιλογές και το τι μπορεί να είναι κατάλληλο για αυτούς μαζί με τον θεράποντα γιατρό και την ιατρική ομάδα που τους παρακολουθεί.

Σχετικά με αυτό το ενημερωτικό φυλλάδιο

Το ενημερωτικό φυλλάδιο που κρατάτε στα χέρια σας δημιουργήθηκε για να βοηθήσει τους ασθενείς να κατανοήσουν καλύτερα τι είναι οι ανοσο-ογκολογικές αγωγές. Πρόκειται για ένα νέο τύπο αντικαρκινικής θεραπείας, που χρησιμοποιεί το **ανοσοποιητικό σύστημα** για την καταπολέμηση του καρκίνου.

Το φυλλάδιο αυτό συντάχθηκε από την **European Expert Group on Immuno-Oncology*** [Ευρωπαϊκή Ομάδα Εμπειρογνομώνων για την Ανοσο-Ογκολογία], ένα ανεξάρτητο δίκτυο που απαρτίζεται από οργανώσεις ασθενών, εξειδικευμένους ογκολόγους, ερευνητές και ιθύνοντες διαμόρφωσης πολιτικών υγείας από όλη την Ευρώπη. Τα μέλη του δικτύου συνεργάζονται στενά σε μια προσπάθεια να καταστήσουν διαθέσιμες στους ασθενείς τις πιο αποτελεσματικές από αυτές τις νέες, πολλά υποσχόμενες θεραπείες, το συντομότερο δυνατό.

Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλούμε επικοινωνήστε με την κ. Mihaela Militaru, mihaela.militaru@ecpc.org.

*Στα μέλη της **European Expert Group on Immuno-Oncology** περιλαμβάνονται οι εξής:

Francesco de Lorenzo (European Cancer Patient Coalition-), Philippe de Backer - Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Cristian Silviu Busoi - Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Cedrik M. Britten (Association for Cancer Immunotherapy [Ένωση για την Ανοσοθεραπεία του Καρκίνου]), Marc van den Bulcke (Institute of Public Health [Ινστιτούτο Δημόσιας Υγείας, Βέλγιο]), Szymon Chrostowski (Let's Win Health Foundation [Ίδρυμα Πολεμάμε για την Υγεία, Πολωνία]), Edith Frenoy (European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations [Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Φαρμακευτικών Βιομηχανιών και Οργανώσεων]), Christoph Huber (Association for Cancer Immunotherapy [Ένωση για την Ανοσοθεραπεία του Καρκίνου]), Burçak Karaca (Turkish Immuno-Oncology Society [Τουρκική Εταιρεία Ανοσο-Ογκολογίας]), James Larkin (Royal Marsden Hospital [Νοσοκομείο Royal Marsden], Η.Β.), Cilia Linssen (Lung Cancer Europe [Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τον Καρκίνο του Πνεύμονα]), Olivier Michielin (European Society for Medical Oncology [Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ιατρικής Ογκολογίας]), Mihaela Militaru (European Cancer Patient Coalition), Ingrid van den Neucker (European Cancer Organisation [Ευρωπαϊκός Αντικαρκινικός Οργανισμός]), Francisco Ventura Ramos (Portuguese Institute of Oncology [Πορτογαλικό Ινστιτούτο Ογκολογίας]).

Οι συστάσεις των εμπειρογνομώνων που περιέχει το παρόν έχουν συλλεχθεί και επιμεληθεί από την SHW Health Ltd. και την ECPC, με την οικονομική και οργανωτική υποστήριξη της εταιρείας Bristol-Myers Squibb, η οποία ανέλαβε τα έξοδα συναντήσεων, σύνταξης και εκτύπωσης του παρόντος εντύπου. Ο χορηγός διατύπωσε σχόλια για το έντυπο, ωστόσο, το περιεχόμενο του εντύπου αντανακλά τις ομόφωνες απόψεις των μελών της ομάδας των εμπειρογνομώνων που είχαν τον πλήρη έλεγχο της σύνταξης.

Αναζητείστε περισσότερες πληροφορίες

Οι ασθενείς θα πρέπει πάντα να συζητούν τη δυνατότητα λήψης ΑΝΟΣΟ-ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗΣ αγωγής για τη δική τους συγκεκριμένη περίπτωση, με τον ογκολόγο τους, την ιατρική τους ομάδα και τον γενικό ιατρό/παθολόγο τους.

ECPC Immuno-Oncology Academy [Η Ακαδημία Ανοσο-Ογκολογίας της ECPC] – Είναι μια κοινή πρωτοβουλία της ECPC και της κοινότητας ογκολογικής έρευνας. Η Immuno-Oncology Academy (IOA) στοχεύει στην παροχή αξιόπιστης, απλής πηγής πληροφοριών σχετικά με την ανοσο-ογκολογία σε ασθενείς και γενικούς ιατρούς/παθολόγους, σε μια προσπάθεια να ευαισθητοποιήσει τα ενδιαφερόμενα μέρη για τις δυνατότητες της ανοσο-ογκολογίας και να προωθήσει πολιτικές σε αυτό το πεδίο. Η βασική προσφορά της IOA θα είναι ένας ιστότοπος σχεδιασμένος κυρίως για ασθενείς, σύμφωνα με αρχές της χρησιμικότητας και της διαφάνειας.

Βλ. www.ecpc.org

Cancer Research Institute [Ινστιτούτο Αντικαρκινικής Έρευνας]:

www.cancerresearch.org/cancer-immunotherapy/what-is-cancer-immunotherapy

Μαρτυρίες ασθενών – Η απάντηση στον καρκίνο: www.theanswertocancer.org/

Λίστα με τις υπό εξέλιξη κλινικές μελέτες - www.clinicaltrials.gov

Ανοσο-ογκολογία: ένας νέος τρόπος αντικαρκινικής θεραπείας (Immuno-oncology: a new cancer treatment modality): www.youtube.com/watch?v=_HU07kVhRRU

Αναφορές

- 1 Hodi FS, et al. Improved survival with ipilimumab in patients with metastatic melanoma. *N Engl J Med* 2010; 363:711-723.
- 2 Cancer Research Institute. What is cancer immunotherapy? 2014. <http://www.cancerresearch.org/cancer-immunotherapy/what-is-cancer-immunotherapy#sthash.b4NeQEhi.dpuf>
- 3 Kantoff PW, et al., IMPACT Study Investigators. Sipuleucel-T immunotherapy for castration-resistant prostate cancer. *N Engl J Med* 2010; 363:411-422.
- 4 Couzin-Frankel J. Cancer Immunotherapy. *Science* 2013; 343(20 Dec):1432-1433.
- 5 American Association for Cancer Research. AACR Cancer Progress Report 2013 *Making Research Count for Patients: A Continual Pursuit*. 2014.
- 6 Immuno-oncology: a new cancer treatment modality. Video address by Professor Rolf Stahel, president of the European Society for Medical Oncology on the occasion of the European Parliament workshop on immuno-oncology, 5 December 2013. 5-12-2013. https://www.youtube.com/watch?v=_HU07kVhRRU